

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè discurienda in Scholis Medicorum, die Jovis septimo mensis Decembris, anno Domini M. DCC. XLVII.

M. LUDOVICO-RENATO DESBOIS, Doctore Medico, Præside.

An Diluentia, in morbis melancholicis, purgationi præferenda?

I.

ELANCHOLIA fatalis est gladius, quo concidunt homines ferè omnes. Non tot jugulant numerosæ febrium cohortes, quot melancholia. Hoc morbo nihil frequentius, sanatu difficilius nihil. Hic à mente oriundus sanguinem venenato inficit acido, mentem mille modis cruciaturus. Homo, quâ parte cæteris animantibus præcellit, eâ ipsâ morborum insultibus magis patet. Imò, qui vel meditando, vel in artibus ediscendis

vitam collocant suam, ii plerumque sunt infelicioris valetudinis. Hosce omnes melancholia lautè consumit. Non mœror solus, aut labor improbus, assiduæque vigiliæ gignunt melancholiam. Illaque ab immodicâ lætitiâ, quis credat? & ab otiosâ quiete ortum repetit. Amor vehemens, insolens cupiditas, invidia, certa sunt, aut præsentis, aut mox futuræ melancholiæ signa. Ab his animi affectibus sensim aut subitò labascit functionum integritas. Scilicet fibrarum robur atque elaterium debilitatur. Earum oscillationes vitiantur. Motus alterni sanguinem & parciùs & ignaviùs impellunt, attenuant, elaborant præterlabentem: hinc omnis corrumpitur secretionum ordo. Hinc sanguis ipse, languidiùs actus, ultrò spissatur, acoremque innumerabilium ægritudinum fontem inexhaustum contrahit. Quin imò, hic suo volatili balsamico defraudatus, ut iners limus stagnat in vasis. Mirum quot indè sobolescant symptomata, quæ miseros mortales distorquent. Mens vanis imaginibus deluditur. Depascitur totum corpus omni dolorum genere excruciatum. Qui uni cogitationi semper affixus aliquandò & diù sine febre delirat, is melancholicus habeatur. Morbificus humor adhuc delitescit in venis. Visceribus mox ille cohærebit, nisi in eo depellendo quamprimùm invigiles. Totis igitur viribus succum ablue noxium. Exit sponte suâ succus, quantumvis sit tenax, si sat benè diluatur. Hæc præferenda sunt remedia, quæ tutiùs morbum sanant.

II.

MORBUM hunc simplicem ne crede. Gradus ille habet inter se longè dissitos. Succus acescens minimis in vasis, dum vi circuitûs abripitur in majora, totam sanguinis massam æqualiter inficit. Hinc primus melancholiæ gradus. Vigente causâ, crescit succi depravati moles. Inspissatur ille magis & in vasis hypocondriacis necessariò deponitur. Tunc morbus hypocondriacus dicitur. Proprio nomine atra bilis nuncupatur ultimus melancholiæ gradus. Hic majorem ruinam minitatur. Horrenda per symptomata ille se manifestat. Reverà non accidit quin, in vasis hypocondriacis jam fixata compactaque morbifica materies, diù hæserit. Tunc fiunt ubiquè obstructiones, stagnans lympha acescit, moles ejus aggeritur, extenduntur vasa, roduntur. Hinc viscerum abdominis ingens alteratio. Vicinorum sors non beatior. Respirationis organa malè se habent. Per consensum obruitur caput & inquinatis spiritibus, omne genus maniæ suboritur. Ægrorum alii se vitreos autumant, neque quidquam tangere audent, ne ipsi confringantur. Alii se mortuos credunt, atque ob id se omni potu ciboque interdicunt. Hi se aliquo membro carere existimant, neque ullo modo eo uti volunt. Illi se in bruta mutatos putant. Simili modo impius Nabuchodonosor olim correptus pecudum more per campos & prata pasturus aberravit. Quid non efficit tardus & acescens sanguis? Quæ symptomata, si visceribus ille semel inhæserit?

III.

OPPUGNETUR ab initio tot morborum ferax humor. Radix mali præcidatur. Sed quâ ratione id præstiteris, cave. Succus crassus atque acore imbutus durum non patitur imperium. Medicamenti vim facilè eludit. Quò tenaciùs partibus adhærescit, eò ferociùs, si cogitur, sævit. Cu-

rationem evacuantibus, vel quidem leviſſimis, ſi tentaveris, humores ſani & facilè mobiles ſoli expellentur; tenaces verò magis hærebunt. Hinc pejor morbus. Stimulantia, aut valdè ſolventia exhibe. Materies ſubitò ſoluta fiet acris, & impetu magno irruens in tenera hypocondriorum vaſa, ea deſtruet. Indè multa & immedicabilia mala. Alterantia quæ humores vehementer exagitant, non minus afferunt damnum. In hoc morbo diluentia cæteris præſtant medicaminibus. Confeſtos ſanguinis globulos dividendo, emolliendoque fibrarum rigiditatem, tutiùs illa melancholiam ſanabunt. Melancholicorum fibræ ſalium aculeis indeſinenter punctæ rigent, & in ſpaſmum maximè propendunt. Sanguis ipſe malè cohæret. Pars globuloſa fixioribus imbuta ſalibus areſcit, vehiculumque ſuum lympham exprimit. Lympha ſubtilioribus ſaturata, proindè partibus enutriendis inepta, hùc illùc, per membra dolores latura divagatur. Diluentia hæc ſunt quæ lubricis volubilibus ac globuloſis conſtant particulis. Quid aptiùs, quid feliciùs rigentes fibras laxare, ſolutumque partium ſanguinis vinculum reſtituere poteſt, quàm medicamenta, quibus tanta ineſt cum ſanguine affinitas?

I V.

QUÆ ſit diluentium cum ſanguine proportio ex utriuſque naturâ abundè patet. Ex indole morbi, quanti ſit momenti in affectibus melancholicis diluentium uſus, facilè dignoſcitur. Sanguis geminâ parte conſtat; alterâ rubrâ, albâ alterâ. Hæc tenuis & lubrica, ſecretoriorum immenſæ tenuitatis ambages permeare apta nata eſt. Illa globuloſa & volubilis admodum. Utraque, in ſtatu ſanitatis, à ſeſe invicem non diſtinguitur. Utraque, ſolidorum verberibus æqualiter ſubjecta, perenni circuitu volvitur. At verò in melancholico morbo, eoque ideâ triſti potiſſimùm oborto, conſtringuntur fibræ. His conſtrictis languidè & inæqualiter pulſatur ſanguis. Neceſſariò igitur tardeſcit ille & ſpiſſatur, à tarditate ſoboleſcit aciditas, quæ noxias acquirit vires eundo. Acor cruoris globulos cogit in unum, denſat, indurat. Hi ergò ad motum fiunt inhabiles. Segregantur à lymphâ, in quâ priùs natabant, & ex quâ ſuam mutuabantur volubilitatem. Ecquid, partes ſanguinis morbo diſſociatas, aptiùs conſociare valet, quàm diluentia, quorum particulæ ſunt ſanguinis particulis miſcendis tenuandiſque tam habiles? Rigent fibræ? Quid eas jucundiùs tutiùſque laxabit, quàm liquidum, dulce & ſalibus mergendis idoneum? Diluentia naſcentes arcent ſpaſmos & acorem quemvis obtundunt. Hæc fluida pandendo dividunt, ſolidaque humectando & emolliendo relaxant. Ne credas tamen, diluentium nomine, ſola intelligenda venire potulenta. Polentæ & pulmenta vim eandem obtinent; neque minoris ea ſunt virtutis, quàm decocta, ſucci, cremores, ſorbitiones, &c. Hæc, quotquot ſunt, obſtructiones ſenſim ſine ſenſu reſerant, ſolvunt repagula, vincunt obices, facilemque noxio humori ſternunt viam ut quâ datâ portâ ille ruat.

V.

EFFECTUS tam felices non ſunt à purgantibus ſperandi. Si quis purgationi, in affectibus melancholicis, locus concedatur; is ſolùm ſub finem eſto. Fruſtrà clamitant, ejiciendus eſt morbificus humor. Quâ ratione

id fieri poteſt, abſque purgantibus. Lenis purgatio ſuccum vix tractabilem ad exitum quaſi invitat. Hæc quem offendit humorem melancholicum amicè propellit. Non irritat excretioni imparatum. His credere verbis, cœcutire eſt. Purgantia non agunt niſi vellicando, irritando, conquaſſando. Hæc ad ſolida pertinent. In ea igitur, vix autem in humores, purgantia vires ſuas èxerunt. Purgatio quas ſublevat partes deterit, Fœneratorum more, illa nocendo juvat. Vix aliquandò corpori, abſque viſcerum diſpendio, prodeſt. In affectibus melancholicis ſemper ea nocet, nedùm aliquandò proſit. Quid iſtud, inquies? Tuſſiculoſi, ſputatores, Catharroſi ſunt melancholici. Redundant ergò humores ſeroſi purgatione ſolâ educendi. Reverà humores ſeroſi redundant: at verò ex eâ duntaxat, quòd ii à ſanguinis ſubſtantiâ, vi morbi, non ſecretionis viâ exprimantur. Idcircò ægrotantem eò lædes magis, quò plus Seri eduxeris. Ut ſejunctæ ſanguinis genuinæ partes in unum coaleſcant; hoc opus, hic labor eſt. Unicus tamen hic eſſe debet medentis ſcopus, quoniam ab eo pendet ſanitatis reſtitutio. Id tutò, id jucundè præſtant diluentia. Salia mergendo eorum actionem coercent. Ea ſui liquoris tenuitate compactos, induratoſque globulos evolvunt & explicant. Hi læviores facti, ſuo loco moveri incipiunt, aſſuetumque iter denuò metiuntur. Sanitas tandem à diluentibus reſtituitur, à purgantibus arcetur.

Ergò Diluentia, in morbis melancholicis, purgationi præferenda.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Jacobus-Laurentius Mauroy.	*M. Joannes-Jacobus Beleteſte.*	*M. Jacobus-Albertus Hazon.*
M. Natalis-Andreas-Joannes-Baptiſta Cheſneau.	*M. Michael-Philippus Bouvart, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius, Profeſſor Regius & Scholarum Profeſſor.*	*M. Claudius-Carolus de Jean.*
M. Joannes Midy.	*M. Michael-Joſephus Majault.*	*M. Franciſcus-Felicitas Cochu.*

Proponebat Pariſiis PETRUS-AUGUSTUS ADET, Pariſienſis; Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1747, à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1747.